

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Rantanen, E. (2022) Ammattikorkeakoulujen rahoitus on nollasummapeliä. TAMK-blogi, 9.12.2022.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/vaikuttavuus/ammattikorkeakoulujen-rahoitus-on-nollasummapelia/>

Ammattikorkeakoulujen rahoitus on nollasummapeliä

9.12.2022 — Arja Hautala

Merkittävä osa ammattikorkeakoulujen rahoituksesta on valtion perusrahoitusta. Miten rahoitus määräytyy ja miltä näyttää ammattikorkeakoulutuksen tulevaisuus?

Eduskunta hyväksyy joulukuussa vuoden 2023 talousarvion. Valtion talousarvioesityksessä 2023 esitetään ammattikorkeakouluille laskennallisin perustein määräytyvää perusrahoitusta n. 880 M€. Tampereen ammattikorkeakoulu on viime vuosina saanut perusrahoituksena vajaa 60 M€, joka on reilu 70 % rahoituksesta (TAMK vuosikatsaus 2021).

Tutkinnot rahoitusmallin ytimessä

Merkittävin rahoitukseen vaikuttava tekijä on korkeakoulussa suoritettut ammattikorkeakoulututkinnot. Niiden osuus rahoituksesta on peräti 56 %. AMK-tutkinnoista saatavaan rahoitukseen vaikuttavat opiskeluaika, aikaisemmat tutkinnot sekä alan kustannusrakenne. Yhden suoritettun tutkinnon arvo vaihtelee välillä 7 300 €–47 000 €.

Korkeakoulu ja OKM sopivat kullekin nelivuotiskaudelle tutkintoryhmäkohtaiset määrälliset tavoitteet. Tutkintotavoite kasvoi kaudesta 2017–2020 kaudelle 2021–2024 sote-alalla 38 % ja tekniikan alalla 25 %. Tälle kaudelle sovittujen tutkintomäärien saavuttaminen on haasteellista muun muassa siitä syystä, että kuluvan kauden tavoitteet eivät olleet vielä vuonna 2018 tiedossa ja sisäänottomääriä sovitettiin enemmänkin silloisen kauden tavoitteisiin.

Ulkoisella rahoituksella ja palautteilla vaikutusta

Vaikka perusrahoitus on tärkeä toiminnan perusta, myös ulkopuolelta saatavaa rahaa tarvitaan. Ulkopuolelta saatu tutkimus ja kehitys -rahoitus (t&k) poikii rahaa myös perusrahoituksena, sillä t&k-rahoitus on mukana OKM:n rahoitusmallissa 11 % osuudella.

Loka-marraskuussa ahkerotiin ja tavoiteltiin alumneja vastaamaan uraseurantakyselyyn. Uraseurantatieto on tärkeää koulutuksen kehittämisen näkökulmasta, mutta kyselyllä ja sen tuloksilla on vaikutuksensa myös rahoitukseen. Uraseurannasta saadaan tietoa laadullisesta työllistymisestä ja jokainen vastaaja tuottaa korkeakoululle vastauksellaan reilu 2000 €.

Lisäksi rahoitukseen vaikuttavat jatkuvan oppimisen opintopisteet, valmistuneiden palaute (AVOP), ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot, ammatillisen opettajankoulutuksen suoritukset, julkaisut sekä sovitut strategiaperusteiset tulokset. **Liisa Marttila** ja **Tiina Kenttälä-Koivumäki** avasivat kirjoituksessaan [Pisteestä asiaa – julkaisupisteet ja julkaisutiedonkeruu](#) tarkemmin julkaisupisteiden laskentaa.

Kohti tulevaa

Valtioneuvosto hyväksyy perusteet korkeakoulujen perusrahoituksen jaolle aina neljäksi vuodeksi kerrallaan. Nyt käynnissä on nelivuotiskausi 2021–2024. Tulevan kauden perusteet päätettäneen ensi vuonna. Kunkin vuoden rahoitus perustuu aina kolmen aiemman vuoden tulosten keskiarvoon esim. vuoden 2023 rahoitukseen vaikuttavat tulokset vuosilta 2019–2021.

Korkeakoulujen rahoitus on nollasummapeliä. Kokonaissumma on päätetty valtion budjetissa ja kunkin mittarin osuus määritetään rahoitusmallissa. Eurot eivät kokonaispotissa lisäänty, vaikka tulokset paranisivat. Jos tulokset paranevat kansallisesti; yhä useampi valmistuu, annettu palaute on parempaa, t&k-rahoitus lisääntyy jne., alenee yhden tuotoksen rahallinen arvo.

Suomessa on tavoitteena nostaa vuoteen 2030 mennessä korkeakoulutettujen määrä 50 prosenttiin nuorista aikuisista. Kysyntää on erityisesti ammattikorkeakouluista saatavalle osaamiselle. Jotta tavoitteet voidaan saavuttaa, tulee rahoitusta lisätä merkittävästi. (Arene, 2022.) Jää nähtäväksi millaisia koulutuslupauksia kevään 2023 eduskuntavaalikentillä tehdään.

Ammattikorkeakoulujen rahoitusmalli vuodesta 2021 alkaen

Lähteet:

Arene 2022. Korkeakoulutuksen rahoitus saatava vaaliteemaksi – ammattikorkeakouluja tarvitaan parantamaan koulutuksellista tasa-arvoa. Saatavissa <https://www.arene.fi/ajankohtaista/korkeakoulutuksen-rahoitus-saatava-vaaliteemaksi-ammattikorkeakouluja-tarvitaan-parantamaan-koulutuksellista-tasa-arvoa/> (2.12.2022)

Ammattikorkeakoulujen rahoitusmalli vuodesta 2021 alkaen. Saatavissa https://okm.fi/documents/1410845/4392480/AMK_rahoytusmalli_fi/65aedf23-83a0-64f7-aed5-ebdf07bc9efe/AMK_rahoytusmalli_fi.pdf (24.11.2022)

Marttila L. ja Kenttälä-Koivumäki T. 2022. Pisteestä asiaa – julkaisupisteet ja julkaisutiedonkeruu. TAMK blogi 21.9.2022. Saatavissa <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/henkilosto/pisteesta-asiaa-julkaisupisteet-ja-julkaisutiedonkeruu/> (2.12.2022)

TAMK vuosikatsaus 2021. Saatavissa <https://sites.tuni.fi/tamkvuosikatsaus2021/avainluvut/talouden-avainluvut/> (24.11.2022)

Valtion talousarvioesitys 2023. Saatavissa (24.11.2022) <https://budjetti.vm.fi/indox/sisalto.jsp?year=2023&lang=fi&maindoc=/2023/tae/hallituksenEsitys/hallituksenEsitys.xml&id=/2023/tae/hallituksenEsitys/YksityiskohtaisetPerustelut/29/40/55/55.html>

Kirjoittaja: Elisa Rantanen, asiantuntija, raportointi ja toiminnanohjaus, TAMK
Pääkuva: Minttu Rantanen